

ITÄ-SUOMEN HOVIOIKEUS

TOIMINTAKERTOMUS 2022

ITÄ-SUOMEN HOVIOIKEUS

Minna Canthin katu 64 A, 70100 Kuopio

Puhelin 029 56 41400

ita-suomi.ho@oikeus.fi

www.oikeus.fi/hovioikeudet/ita-suomenhovioikeus/fi

Twitter: @ItaSuomenHO

TOIMINTAKERTOMUS 2022 | SISÄLTÖ

1	PRESIDENTIN KATSAUS	2	7.6	Jatkokäsittelylupa	17
2	HOVIOIKEUDEN FINLEX-RATKAISUT SEKÄ LAINKÄYTTÖASIOITA KOSKEVAT TIEDOTTEET VUONNA 2022		7.7	Pääkäsittelyt ja matkakäräjät	18
3	ASESSORIN TYÖSTÄ ITÄ-SUOMEN HOVIOIKEUDESSA	4	7.8	Käräjäoikeuksien ratkaisemat asiat vuonna 2022	18
4	HOVIOIKEUDEN PERINNEHUONE		7.9	Saapuneet asiat käräjäoikeuksittain ja asiaryhmittäin vuonna 2022	19
5	TIETOA HOVIOIKEUDESTA	6	7.10	Saapuneiden asioiden laatu	19
5.1	Yleistä hovioikeudesta	6	7.11	Käräjäoikeuksien ratkaisujen pysyvyys ratkaisuiستunnoittain vuonna 2022 annetuista ratkaisuista	20
5.2	Itä-Suomen hovioikeuspiirin käräjäoikeudet ja niihin kuuluvat kunnat	8	7.12	Muutoksenhaku korkeimpaan oikeuteen	20
6	HENKILÖKUNTA	10	7.13	Korkeimman oikeuden myöntämät valitusluvat ja antamat ennakkopäätökset	20
6.1	Yleistä henkilökunnasta	10			
6.2	Hovioikeuden organisaatio	11	8	MUU TOIMINTA	21
7	TOIMINNAN TULOKSELLISUUS	12	8.1	Hallinto	21
7.1	Tulokset ja taloudellisuus vuosina 2018–2022	12	8.2	Sisäinen valvonta	21
7.2	Hovioikeuksiin saapuneet ja hovioikeuksien antamat asiat vuonna 2022	13	8.3	Hovioikeuden valvontatehtävä	22
7.3	Itä-Suomen hovioikeuteen saapuneet asiat vuosina 2018–2022	15	8.4	Annetut lausunnot	22
7.4	Itä-Suomen hovioikeuden antamat asiat vuosina 2018–2022	15	8.5	Koulutus	23
7.5	Käsittelyajat	16	8.6	Kirjasto	24
		16	8.7	Viestintä	24
		16	8.8	Työterveyshuolto ja työsuojelu	25
		16	8.9	Työhyvinvointi ja virkistystoiminta	26
		16	8.10	Kunnia- ja ansiomerkit	26
		16	8.11	Presidentti Pertti Niemisen muutokuvan paljastustilaisuus	26

1 | PRESIDENTIN KATSAUS

■ Itä-Suomen hovioikeus on yksi maamme viidestä hovioikeudesta. Sen perustehtävänä on käsitellä kuuden tuomiopiirinsä kärjäoikeuden ratkaisuksista tehdyt muutoksenhaakemukset.

Käsillä olevassa toimintakertomuksessa kerrotaan, miten hovioikeuden työ sujui vuonna 2022. Nostan tässä katsauksessani esille vain muutamia kuluneen toimintavuoden keskeisiä piirteitä ja sisältöjä. Tarkempaa tietoa löytyy toimintakertomukseen perinteisesti kuuluneesta laajasta tilastokatsauksesta ja useista eri teemoja koskevista esityksistä.

RATKAISUTOIMINNALLE ASETETUT TAVOITTEET SAAVUTETTIIN

Keväästä 2020 asti koronapandemia on ollut eniten hovioikeuden toimintaan vaikuttanut yksittäinen tekijä. Pandemian alkuvaiheessa hovioikeus joutui peruuttamaan pääkäsitteilyjä ja siirtämään niitä myöhempään ajankohtaan. Vuonna 2021 hovioikeuden asiamäärät lisäksi kasvoivat merkittävästi, kun kärjäoikeudet purkivat niille pandemian alkuvaiheessa kertyneitä jutturuuhkia.

Vuoden 2022 alkaessa hovioikeudessa vireillä olevien asioiden määrä olikin kasvanut, vaikka varsinaista jutturuuhkaa ei ollutkaan.

Hovioikeus kykeni kuitenkin kertomusvuonna ratkaisemaan asioita enemmän kuin kertaakaan aikaisemmin viimeksi kuluneina viitenä vuotena. Kun puolestaan saapuvien asioiden määrä oli hieman tavanomaista pienempi, sai hovioikeus vuoden 2022 aikana työtilanteensa kohtuullisen hyvään tasapainoon.

Kuten toimintakertomuksessa jäljempänä kuvataan, hovioikeus kutakuinkin saavutti kaikki vuodelle 2022 asetetut tavoitteet. Annettujen ratkaisujen lukumäärän ja vaativuuden perusteella laskettavat tuottavuus- ja taloudellisuusluvut olivat erinomaisia.

Yksi suomalaisen oikeudenhoidon keskeinen heikkous kansainvälisestäkin vertaillen on oikeudenkäytön hitaus. Tämä tunnustettiin myös valtioneuvoston marraskuussa 2022 eduskunnalle antamassa oikeudenhoidon selonteossa. Toivottavasti selonteosta käytävä keskustelu johtaa myös käytännön toimenpiteisiin, ennen muuta henkilökunnan lisäämiseen tuomioistuimissa. Se olisi tehokkain keino nopeuttaa oikeusprosesseja.

Oikeudenkäynnin joutuisuudessa on kysymys ihmis- ja perusoikeuksien toteutumisesta. Mikäli oikeudenkäynnit viivästyvät kohtuuttomasti, syntyy siitä vakava uhka muidenkin perusoikeuksien toteutumiselle. Yhdenvertaisuuden näkökulmasta on myös ongelmallista, että tuomioistuinten käsittelyajat vaihtelevat merkittävästi eri puolilla maataamme.

Itä-Suomen hovioikeudessa on tehty pitkäjänteistä ja jatkuvaa työtä käsittelyaikojen pitämiseksi kohtuullisina. Vaikka käsittelyaikaa yhä pidensivät koronapandemian vuoksi siirtyneet ja viivästyneet pääkäsitteilyt, hovioikeuden toteutunutta keskimääräistä käsittelyaikaa 4,1 kk voidaan vielä verraten hyvänä.

SÄHKÖISEN OIKEUDENKÄYNNIN TOTEUTTAMINEN VIIVÄSTYI

Yleisten tuomioistuinten toimintamallia on jo vuosia kehitetty kohti sähköistä oikeudenkäyntiä. Keskeisenä kehittämishankkeena on yleisten tuomioistuinten ns. AIPA-hanke, jota toteutetaan Tuomioistuinviraston johdolla. Se tähtää siihen, että oikeudenkäyntiasiakirjoja käsiteltäisiin oikeudenkäynnissä vain digitaalisessa muodossa ja tuomioistuimen päätöksenteko tapahtuisi pitkälti sähköisessä ympäristössä.

Sähköisen asiankäsittelyjärjestelmän rakentaminen on osoittautunut visaisemmaksi tehtäväksi kuin alun perin oli osattu ajatella. Järjestelmästä on toistaiseksi käytössä kärjäoikeuksissa vain osia ja hovioikeuksissa vähäisiä toiminnallisuuksia.

Alun perin tavoitteena oli, että Itä-Suomen hovioikeus saisi uuden asiankäsittelyjärjestelmän käyttöönsä vuonna 2022. Näin ei kuitenkaan käynyt, vaan käyttöönotto on lykkääntynyt ainakin vuoden 2023 loppupuolelle saakka.

Myös eduskunnan vuoden 2021 lopulla hyväksymän hovioikeusmenettelyä merkittävästi muuttavan todistelutalenneuudistuksen täytäntöönpano näyttää viivästyvän. Uudistuksen jälkeen hovioikeus ei enää pääsääntöisesti kuule henkilöitä uudelleen, vaan katsoo kärjäoikeudessa taltioidut kertomukset videotallenteelta.

Digitalisaatiohankkeiden toistuva lykkääntyminen on harmillista, sillä niillä voidaan paitsi tehostaa tuomioistuinten työtä myös parantaa oikeudenkäynnin laatua. Toisaalta on hyvä, että järjestelmien toimivuus varmistetaan ennen niiden käyttöön ottamista.

Hovioikeuden hallintoasioiden käsittelyn digitalisointi ns. HILDA-hankkeessa sen sijaan eteni kertomusvuonna hyvin. Hallintoasioiden täysin sähköinen käsittelytapa otetaan käyttöön kevättalvella 2023.

OSAAMISEN JA AMMATTITAIIDON KEHITTÄMISEEN PANOSTETTIIN

Hovioikeuden ja kärjäoikeuksien onnistuminen tehtävässään on keskeisesti kiinni siitä, kuinka osaavaa ja ammattitaitosta henkilöstöä niillä on palveluksessaan. Siksi hovioikeudessa järjestettiin Tuomioistuinviraston tarjoaman koulutuksen lisäksi runsaasti omaa täydennyskoulutusta. Esimerkiksi tuomarityön ytimessä olevaa perustelemistaitoa pyrittiin kehittämään.

Toimintakertomuksessa kerrotaan tuomarin ammattiin tähtäävästä asessorikoulutuksesta. Itä-Suomen hovioikeuden tavoitteena on lisätä asessorin koulutusvirkojen määrää tulevaisuudessa. Pidemmän tähtäimen tavoitteena on, että kaikki hovioikeuspiirin tulevat kärjä- ja hovioikeustuomarit ovat joko suorittaneet asessorin koulutusohjelman tai muuten saaneet vastaavan koulutuksen tuomarin tehtäviin.

HOVIOIKEUDEN HISTORIA MUISTUTTAA OIKEUSVALTION TÄRKEYDESTÄ

Itä-Suomen hovioikeus on kolmanneksi vanhin maamme viidestä hovioikeudesta. Se perustettiin vuonna 1839 Viipurin hovioikeus kantoikin Viipurin hovioikeuden nimeä aina vuoteen 1945 saakka. Tuolloin sodan vuoksi Kuopioon siirtynyt hovioikeus nimettiin uudelleen Itä-Suomen hovioikeudeksi.

Itä-Suomen hovioikeudella on mielenkiintoinen ja osin värikäs historia. Tästä esitellään toimintakertomuksessa muutama välähdys hovioikeudenneuvos Eeva Kaisa Kääriäisen laatimassa hovioikeuden perinnehuonetta koskevassa artikkelissa.

Hovioikeuden historiasta voimme oppia, kuinka tärkeää on, että tuomioistuimet ja tuomarit ovat järkähtämättä lain ja oikeuden puolella riippumatta kulloinkin vallitsevista poliittisista tai ideologisista suhdanteista taikka asenneilmastosta. Tämä oppi tuntuu erityisen ajankohtaiselta nyt, kun eräissä Euroopan unioninkin jäsenvaltioissa tuomioistuinten riippumattomuus on poliittisten päättäjien taholta asetettu kyseenalaiseksi.

KIITOKSET

Hovioikeus on voinut kärjäoikeuksien valvontatehtäväänsä suorittaessaan havaita, että hovioikeuspiirin kärjäoikeuksien väki tekee työtään sitoutuneesti, vaikka henkilöstön vähyydestä johtuen työtä on usein liikaa ja kiire on kova. Kärjäoikeuksien henkilökunnalle kuuluu kiitos haastavissa olosuhteissa hyvin tehdystä työstä oikeusturvan parhaaksi.

Tässä toimintakertomuksessa kuvattu hovioikeuden toimintavuosi 2022 ei olisi voinut toteutua onnistuneesti, ellei hovioikeuden henkilöstö olisi tehnyt työtään vastuullisesti hyvää yhteistyötä ja yhteishenkeä osoittaen. Lämmin kiitos hovioikeuden välle luotettavasta toiminnastanne.

Antti Savela
presidentti

2 | HOVIOIKEUDEN FINLEX-RATKAISUT SEKÄ LAINKÄYTTÖASIOITA KOSKEVAT TIEDOTTEET VUONNA 2022

■ Vuonna 2022 Itä-Suomen hovioikeus antoi 1 293 ratkaisua, joista seitsemän tallennettiin Finlex-tietokannan hovioikeuksien oikeustapausrekisteriin. Finlex-ratkaisujen sisältö on selostettu lyhyesti tässä artikkelissa. Lisäksi hovioikeus laati tiedotteet asioista R 21/439 ja R 21/487. Ensin mainitussa asiassa oli kysymys niin sanottuun cardaamiseen liittyvistä petoksista ja maksuvälinepetoksista. Toisessa asiassa oli kysymys törkeästä vammantuottamuksesta, jossa syytettynä oli sairaalassa niin sanottuna etupäivystäjänä työskennellyt lääkäri.

Finlex-ratkaisussa **I-SHO:2022:1** oli kysymys vahingonkorvauksen määräämisestä velallisen rikoksessa. Hovioikeus korkeimman oikeuden ratkaisukäytäntöön viitaten katsoi, että arvioitaessa asianomistajille aiheutuneen vahingon määrää tosiasiallisia tapahtumia tulee verrata siihen hypoteettiseen tapahtumainkulkuun, miten tapahtumat olisivat edenneet ilman rangaistavaa varojen luovuttamista. Kysymyksessä olevassa tapauksessa yhtiön ajautuminen konkurssiin olisi mitä ilmeisimmin ollut joka tapauksessa ilman rikollista tekoakin todennäköi-

nen tapahtumainkulku. Silloin velkojat olisivat saaneet jako-osuuden konkurssissa, joka ei olisi rauennut varojen puutteessa. Vastaaaja A oli velvollinen korvaamaan asianomistajille taloudellisen vahingon siltä osin kuin se oli tarpeen vahingonkäräjöiden saattamiseksi samaan asemaan, jossa nämä olisivat olleet ilman A:n rikollista tekoa. Asianomistajien vahingon määrää laskettaessa oli otettava huomioon vähennyksenä konkurssin pesänhoitokulut, jotka konkurssin raukeamisen vuoksi oli arvioitava. Vastaaaja oli velvollinen suorittamaan vahingonkorvausta asianomistajille velkapääomien mukaisena suhteellisen jako-osuutena kaikkien pesäluetteloon merkittyjen velkojen yhteismäärän perusteella. Se osa syyksiluettavasta määrästä, mitä ei tuomittu velkojille vahingonkorvauksena, oli syyttäjän vaatimuksesta tuomittava rikoshyötynä valtiolle menetetyksi.

Finlex-ratkaisuisissa **I-SHO:2022:2** ja **I-SHO:2022:5** oli kysymys lainvastaisesti hankitun todistelun hyödyntämisestä ja näyttöarvosta. Yhdysvaltojen liittovaltion poliisi (FBI) oli toteuttanut peiteoperaation, jossa niin kutsuttujen Anom-puhelimien välinen Suomessa tapahtunut viestiliikenne oli käyttäjien tietämättä tallentunut FBI:n palvelimelle. Ratkaisussa I-SHO:2022:2 hovioikeus katsoi, ettei asiassa ollut perusteita vapaan todistelun periaatteesta poikkeamiselle ja hylkäsi vaatimuksen Anom-viestien asettamisesta hyödyntämiskieltoon. Ratkaisussa I-SHO:2022:5 hovioikeus katsoi, ettei viestien laittomalla hankintatavalla ollut niiden näyttöarvoa heikentävää vaikutusta. Hovioikeuden ratkaisuihin on haettu muutosta ja korkein oikeus on 4.10.2022 myöntänyt niihin valitusluvan.

Finlex-ratkaisussa **I-SHO:2022:3** A Oyj oli myöntänyt B:lle kuluttajaluoton, jonka jälkeen A Oyj ja B olivat tehneet pikasiirtopalvelua koskevan sopimuksen, jonka tarkoituksena oli nopeuttaa luottovarojen siirtoja B:n tilille. Asia oli kysymys siitä, oliko pikasiirtopalvelussa kysymys kuluttajansuojalain 7 luvun 6 §:n 1 momentin tarkoittamasta luottokustannukseksi katsottavasta lisäpalvelusta. Hovioikeus katsoi pikasiirtomaksujen olleen vastoin A Oyj:n väitettä luotonantajan tiedossa kuluttajansuojalain 7 luvun 6 §:n 1 momentin tarkoituksen mukaisesti ja hylkäsi yhtiön valituksen.

Finlex-ratkaisussa **I-SHO:2022:4** käräjäoikeus ei ollut, lykätessään hakijan avioeroasian harkinta-ajalle, lähettänyt hakijalle ilmoitusta avioeron harkinta-ajan alkamisesta eikä ohjeita siitä, milloin hakija voi aikaisintaan tai viimeistään hakea lopullista avioeroa. Oikeudenkäyntivirheen johdosta hakija ei ollut voinut hakea avioeroa laissa säädetyssä määräajassa. Hovioikeus katsoi, että oikeudenkäymiskaaren 31 luvun 17 §:ää oli perusteltua tulkita hakijan perusoikeuksia parhaiten toteuttavalla tavalla ja että avioliittolain 26 §:n 2 momentissa tarkoitettu aika, jonka kuluessa uusi avioerovaatimus on esitettävä, voitiin oikeudenkäymiskaaren 31 luvun 17 §:n nojalla palauttaa. Koska hakija ei ollut voinut toimia laissa säädetyssä määräajassa käräjäoikeuden tekemästä virheestä johtuen, oli määräajan palauttamiselle olemassa erittäin painavat syyt.

Finlex-ratkaisussa **I-SHO:2022:6** vastaajat B ja C oli lainvoimaisesti tuomittu salakuljetuksesta ja törkeästä veropetoksesta. He olivat yhdessä tuoneet Ruotsista Suomeen nuuskaa Torniossa. Myös vastaaja A oli tuomittu nuorena henkilönä B:n ja C:n rikoskumppanina törkeästä veropetoksesta. Hän ei ollut osallistunut salakuljetukseen Torniossa, vaan tilannut ja ottanut B:ltä ja C:ltä haltuunsa nuuskaa jälleenmyyntiä varten Kouvolassa. Asiassa oli kysymys siitä, oliko A nuuskat B:ltä ja C:ltä ostaessaan syyllistynyt esirikoksen asemassa olevaan törkeään veropetokseen vai laittomaan tuontitavaraan ryhtymiseen. Kysymys oli myös C:n esitutkinnassa ja oikeudenkäynnissä kanssavastaajana antamien kertomusten asemasta näytön arvioinnissa A:n vastaanottaman nuuskan määrästä. B ja C oli velvoitettu korvaamaan Verohallinnolle vältettyä tupakkaveroa ja tuomittu menettämäänsä saamansa rikoshyöty valtiolle. Kysymys oli vielä siitä, oliko heidät vapautettava menettämisseuraamuksesta sillä perusteella, että vahingonkorvausvelvollisuus oli määrältään suurempi kuin menettämisseuraamus. Hovioikeus katsoi, että A oli ollut ostaja eikä salakuljetusketjun osa. Hovioikeus tältä osin totesi, että jos veropetoksen kohteena olleen maahantuodun tavaran ostajaakin pidettäisiin veropetokseen osallisena, se tarkoittaisi ryhtymisrikoksen soveltamisalan olennaista kaventamista veropetoksen soveltamisalan hyväksi. Sellainen kuuluu oikeusvaltiossa lainsäätäjälle eikä lainso-

veltajalle. Hovioikeus katsoi, että syyksilukemista koskeva ratkaisu A:n vastaanottaman nuuskan määrästä voitiin tehdä C:n esitutkinnassa kertomien seikkojen perusteella. Menettämisseuraamuksen osalta hovioikeus katsoi, että B:n ja C:n nuuskan myynnistä saamat myyntitulot olivat heidän rikoksella itselleen saamaa tuottoa ja että rikoksella vältetty tupakkaveron oli korvausta Verohallinnolle siltä rikoksen johdosta saamatta jääneestä verosta. Ne eivät vastanneet toisiaan eivätkä olleet miltään osin päällekkäisiä.

Finlex-ratkaisussa **I-SHO:2022:7** oli kysymys rangaistuksen mittaamisesta törkeästä lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä ja asianomistajalle maksettavaksi tuomitun kärsimyskorvauksen määrästä. Näiltä osin hovioikeus hyväksyi käräjäoikeuden ratkaisun perusteluineen. Kysymys oli myös oikeusturvavakuutuksen omavastuusuuden vaikutuksesta oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 2 luvun 1 a §:n perusteella määrätyn asianomistajan oikeudenkäyntiavustajan palkkioon sekä asianomistajan oikeudenkäyntiavustajan tuntipalkkion määrästä. Hovioikeus totesi, että oikeusturvavakuutuksen ja oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain tarkoittaman asianomistajan oikeudenkäyntiavustajan palkkion suhteesta ei ole laissa säännöksiä. Asianomistajan oikeudenkäyntiavustajan palkkioon ei siten vaikuta asianomistajan mahdollinen oikeusturvavakuutus. Oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain mukainen asianomistajan oikeus oikeudenkäyntiavustajaan ei ole riippuvainen hänen taloudellisesta asemastaan, vaan etuuden saamisen kriteerit liittyvät oikeudenkäynnin kohteena olevan rikoksen laatuun ja edunsaajan henkilöön. Hovioikeus katsoi, että asianomistajan oikeudenkäyntiavustajan palkkio oli maksettava kokonaisuudessaan valtion varoista ja että maksettavan tuntipalkkion määräksi oli vahvistettava vaaditun 220 euron asemesta oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 2 luvun 10 §:n 1 momentin, oikeusapulain 17 §:n 1 momentin ja oikeusavun palkkioperusteista annetun valtioneuvoston asetuksen 6 §:n perusteella 110 euroa.

Eero Antikainen

hovioikeudenneuvos, osastonjohtaja

3 | ASESSORIN TYÖSTÄ ITÄ-SUOMEN HOVIOIKEUDESSA

■ Tällä hetkellä Itä-Suomen hovioikeudessa on kolme asessoria, joista kaksi työskentelee Kuopiossa ja kolmas Kouvolan istuntopaikassa. Hovioikeudessa on lisäksi täytettävänä kaksi asessorin virkaa, joiden koulutusohjelma alkaa syyskuussa 2023. Asessorit työskentelevät tuomareina koulutusvirassa. Asessorin virkaan nimitetään kolmen vuoden määräajaksi, ja asessori osallistuu tuona aikana asessoreille suunnattuun koulutusohjelmaan. Koulutuksen tavoitteena on syventää asessorin laintuntemusta ja oikeudellista osaamista sekä antaa hänelle hyvät valmiudet itsenäiseen oikeudelliseen ratkaisutoimintaan myös laajoissa ja vaikeissa asioissa. Koulutusohjelman suorittaneelle voidaan myöntää oikeus käyttää tuomarikoulutetun nimikettä. Itä-Suomen hovioikeudessa on työskennellyt asessoreja vuodesta 2017 lukien, jolloin ensimmäiset asessorit nimitettiin virkoihin Suomessa.

Tuomarikoulutettavana asessorin pääasiallisia työtehtäviä ovat asioiden valmisteleminen ja ratkaiseminen hovioikeuden jäsenenä kokoonpanoissa, koulutusohjelman mukaisesti koulutuksiin osallistuminen ja tutorointiin osallistuminen yhdessä nimetyn tutortuomarin kanssa. Kolmanneksi vuodeksi asessorit voivat halutessaan haakeutua muuhun tuomarin tehtävään tai esittelijäksi korkeimpaan oikeuteen tai korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Asioiden valmistelemisessa ja ratkaisemisessa asessorin toimivaltaa ei ole rajoitettu asian laadun tai laajuuden perusteella. Ainoastaan tuomarin virkarikoksia koskevat asiat on rajattu asessorin toimivallan ulkopuolelle.

Koulutusjaksot koostuvat käytännössä ennakkomateriaaliin tutustumisesta ja ennakotehtävien tekemisestä sekä koulutuspäiviin osallistumisesta. Koronaviruspandemian myötä koulutuksia alettiin toteuttaa etäkoulutuksina, mutta vuoden 2022 aikana koulutuksia pystyttiin järjestämään myös lähikoulutuksina tai hybridimallina, jolloin koulutuksiin sai osallistua joko lähiopetuksessa tai etäyhteyden välityksellä.

ASESSORINA KUOPIOSSA

Asessorin virkaan nimittäminen on ollut merkittävä asia urallamme. Koemme olevamme etuoikeutetussa asemassa saadessamme työskennellä kokoonpanoissa itseämme kokeneempien hovioikeudenneuvosten kanssa ja osallistua laadukkaasti valmistellun koulutusohjelman mukaisesti koulutuksiin. Virka tarjoaa erinomaiset lähtökohdat työskennellä tuomioistuinlaitoksen palveluksessa tulevaisuudessa. Ammattitaidon kehittymisen kannalta on keskeistä päästä toimimaan puheenjohtajina niissä asioissa, joiden valmistelusta olemme vastanneet asian vireilletulosta lähtien. Koulutusohjelman aikana olemme lisäksi tutustuneet samassa vaiheessa uraa oleviin kollegoihin eri puolilta maata. Keskustelut tutortuomarin ja muiden asessorien kanssa tukevat ammatillisen identiteetin kehittymistä ja työssä jaksamista.

Vireille tulleiden asioiden valmisteleminen ja ratkaiseminen sekä koulutuksiin osallistuminen lisäksi asessorin virka on tuonut mukanaan myös muunlaisia työtehtäviä.

Aloitin asessorina syksyllä 2021. Sitä ennen työskentelin vajaan vuoden määräaikaisena käräjätuomarina Pohjois-Savon käräjäoikeudessa. Minulla on lisäksi aiempaa työkokemusta hallinto-oikeustuomarina sekä esittelijänä hallinto-oikeudessa ja hovioikeudessa. Käräjätuomarin tehtävät olivat motivoivia, mutta asessorin koulutusvirka tuntui parhaalta mahdolliselta tavalta kehittää osaamistani tässä vaiheessa työuraani. Ensimmäisen asessorivuoteni aikana Itä-Suomen hovioikeudessa ei työskennellyt muita asessoreja, joten olin ehtinyt erityisesti odottaa kahden uuden asessorin aloittamista tehtävissään syksyllä 2022.

Ulla-Riitta Paso, asessori

Olemme vuoden 2022 aikana muun muassa suunnitelleet ja isännöineet European Judicial Training Networkin eli EJTN:n alaista tuomarivaihtoa hovioikeudessa sekä esittelleet hovioikeudessa työskentelyä erilaisille vierailijaryhmille. Olemme myös osallistuneet viraston sisäisten koulutustilaisuuksien järjestämiseen hovioikeuden esittelijöille.

Aloitin asessorina syksyllä 2022. Sitä ennen olin työskennellyt noin kolme ja puoli vuotta hovioikeudessa esittelijänä. Olen jo pitkään kokenut tuomarin uran itselleni oikeaksi, mutta työn vaativuuden takia olen kiitollinen siitä, että saan asessorin viran tuoman koulutuksen ja kokemuksen kautta kypsyä henkisesti ja vahvistaa tuomarin identiteettiäni. Viran myötä ensimmäinen askel olikin omaksua uusi roolini hovioikeuden kokoonpanon jäsenenä. Työyhteisöimme Kuopiossa on sopivan kokoinen. Apua pulmallisiin tilanteisiin voi käydä pyytämässä matalalla kynnyksellä kenen tahansa kollegan ovelta. Tärkeimmät neuvot ja ohjauksen olen saanut omalta tutortuomariltani, eli mentoriltani, sekä virastomme vanhemmalta asessorilta.

Tyyni Laiho, asessori

ASESSORINA KOUVOLAN ISTUNTOPAIKASSA

Kouvolan istuntopaikassa toimii pääsääntöisesti kuusi jäsentä yhden ollessa asessori, joten työyhteisö on pieni. Pienellä työyhteisöllä on etunsa, sillä työskentely muiden jäsenten, esittelijöiden ja lainkäyttösihteerien kanssa on välitöntä ja mutkatonta kaikkien tuntien hyvin toisensa. Työskentely Kouvolan istuntopaikassa on hyvin pääkäsitteilypainotteista, sillä Kouvolan istuntopaikkaan jaetaan pääasiassa vain ne Päijät-Hämeen, Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan kärjäoikeuden jutut, joissa pääkäsitteilyä on pyydetty.

Mielenkiintoisinta asessorin työssä on juttukannan monipuolisuus. Muutoksenhaun kohteena olevien ratkaisujen tarkastelu hovioikeudessa havainnollistaa, että asioita voi tehdä oikein monella eri tavalla – ja toisaalta se opettaa välttämään vääriä toimintamalleja. Työskentely asessorina tai ylipäätänsä hovioikeuden jäsenenä ei ole yhtä itsenäistä kuin kärjätuomarina työskentely. Toisaalta kollegiaalinen päätöksenteko hovioikeudessa tuo

esille monipuolisesti eri näkemyksiä ja parhaimmillaan yhdessä harkittu ratkaisu johtaa laadullisesti korkeatasoiseen ratkaisuun, jossa eri näkökulmat tulevat punnituksi toisiaan vasten.

Tuomarin tärkeimmät tehtävät ovat tuomion perustelevminen ja materiaallinen prosessinjohto. Koska hovioikeus on muutoksenhakutuomioistuvin, prosessinjohto ei ole yhtä merkittävässä osassa kuin kärjäoikeudessa, jossa asiaa aletaan valmistelemaan niin sanotusti puhtaalta pöydältä. Ratkaisun laadukas perustelevminen on hovioikeustyön parasta antia. Erityisesti oikeuskysymykset suodattuvat näkyvämmiin hovioikeuslainkäytössä ja niiden perustelevmiseen ja harkintaan hovioikeustyö antaa paremmat mahdollisuudet. Asessorinkoulutusohjelmaan kuuluvat monipuoliset eri oikeudenalojen koulutukset tukevat ammatillista kehittymistä, vaikka tärkein tekijä hyväksi tuomariksi kasvamiseen on itse työ.

Aloitin Kouvolan istuntopaikan järjestysnumeroltaan toisena asessorina syyskuussa 2022. Kouvolan istuntopaikassa on toiminut aiemmin yksi asessori vuosina 2018–2021. Aiemmin olen toiminut Kouvolan istuntopaikassa reilu kolme ja puoli vuotta hovioikeuden esittelijänä ja ennen asessorin virkasuhteen alkamista työskentelin reilu puoli vuotta kärjätuomarina Kymenlaakson kärjäoikeudessa.

Antti Santaranta, asessori

4 | HOVIOIKEUDEN PERINNEHUONE

VAIHEITA HOVIOIKEUDEN HISTORIASSA

■ Viipurin hovioikeus on perustettu vuonna 1839. Perustamisen taustalla olivat mittavat yhteiskunnalliset ja erityisesti maanomistukseen liittyvät ristiriidat. Hovioikeuden ensimmäisenä presidenttinä toimi kreivi Carl Gustaf Mannerheim, marsalkka Mannerheimin isoisä.

■ Toisen sortokauden aikana vuonna 1910 duuma sääteli lain yleisvaltakunnallisesta lainsäädännöstä, joka käytännössä riisti Suomen senaatilta ja eduskunnalta lähes kaiken lainsäädäntövallan. Sen turvin säädettiin vuonna 1912 yhdenvertaisuuslaki, joka antoi Venäjän kansalaisille Suomessa samat oikeudet kuin Suomen alamailla oli, äänioikeutta lukuun ottamatta. Tämä mahdollisti venäläisten nimittämisen korkeisiin virkoihin Suomessa. Hovioikeuden täysistunto kieltäytyi noudattamasta yhdenvertaisuuslakia eräissä asiassa. Tämän seurauksena kaikki ratkaisuun osallistuneet hovioikeuden jäsenet, presidenttiä lukuun ottamatta, tuomittiin vankeusrangaistuksiin, jotka he suorittivat Pietarissa Krestyn vankilassa. Kaarlo Nuorvala on kirjoittanut aiheesta 1939 julkaistun teoksen *Krestyn miehet – kuvaus yhdenvertaisuuslain aiheuttamasta oikeustaistelusta*.

■ Talvisodan sytyttyä hovioikeus joutui muuttamaan Viipurista Heinolan kautta Kuopioon.

■ Sodan lopputuloksen vuoksi hovioikeuden nimi muutettiin 2.3.1945 annetulla asetuksella Itä-Suomen hovioikeudeksi.

■ Sotien aikana hovioikeuden presidenttinä toiminut Wäinö Kannel kirjoitti päiväkirjaa sodan vaiheista ja sen vaikutuksesta hovioikeuden toimintaan. Päiväkirjat on vuonna 2009 hovioikeuden 170-vuotisjuhlan kunniaksi julkaistu teoksessa *Viipurin hovioikeuden lähtö Viipurista ja toiminta Heinolassa ja Kuopiossa sotavuosina 1939–1944*.

■ Kouvolan hovioikeus aloitti toimintansa vuonna 1978. Kouvolan ja Itä-Suomen hovioikeudet yhdistettiin 1.4.2014. Itä-Suomen hovioikeudella on edelleen istunto- ja henkilökunta Kouvolassa.

Piirros hovioikeudenneuvos Einar Steniuksen vankisellistä Krestyn vankilassa.

Korkein oikeus on 20.5.2022 vierailunsa yhteydessä luovuttanut hovioikeudelle haltuunsa saaman valokuvakansion, joka on kuulunut korkeimmassa oikeudessa ja sittemmin talvisodan alla Viipurin hovioikeudessa työskennelleelle laamanni Jalmari Evert Kalhalle. Kansiossa on valokuvia Viipurin hovioikeudesta ja sen henkilökunnasta.

PERINNEHUONE

Itä-Suomen hovioikeuden historia on pitkä ja monivaiheinen. Vuonna 1989 hovioikeus vietti 150-vuotisjuhlaansa ja tuota juhluvuotta varten hovioikeudessa laadittiin 150-vuotishistoriikki: *Viipurin Itä-Suomen hovioikeus 1839–1989*. Tuon teoksen laatimisen yhteydessä oli nousut ajatus myös perinnehuoneen perustamisesta, jotta hovioikeudelle kertynyttä historiallista esineistöä voitaisiin asianmukaisesti säilyttää ja esitellä. Hovioikeus onkin 1990-luvun puolivälistä alkaen kerännyt esineistöjään erilliseen hovioikeuden lisärakennuksessa sijainneeseen perinnehuoneeseen. Perinnehuoneen rakentamisen suunnittelussa ja toteutuksessa saatiin apua silloiselta Kuopion koti- ja taideteollisuusoppilaitokselta. Sittenkin tuo perinnehuone on jouduttu purkamaan hovioikeuden toimitiloihin vuosina 2015–2016 kohdistuneen laajamittaisen remontin yhteydessä. Vuonna 2022 perinnehuone on rakennettu uudelleen ja se sijaitsee nyt hovioikeuden päärakennuksessa.

Perinnehuoneessa on hovioikeuden historiaan liittyvää asiakirja-aineistoa. Siellä on esimerkiksi hovioikeuden perustamisasiakirjojen kuvajäljennöksiä, valokuvia Viipurin hovioikeudesta sekä juuri ennen talvisodan syttymistä 100-vuotisjuhlaansa viettäneen hovioikeuden saamat onnitteluadressit. Asuista esillä on esimerkiksi autonomian ajan hovioikeudenneuvoksen virkatakki, hattu ja miekka. Esillä on myös virkamiehen sortuuki eli lievetakki, joka piti olla lakimiesten yllä istuntosaleissa. Yksittäisissä tapauksissa sortuukia käytettiin Viipurin hovioikeudessa vielä vuonna 1935 istunnon aikana. Arkifrakki on lahja Vaasan hovioikeuden kokoelmista 1960-luvun lopulta.

Vanhemmista esineistä esillä ovat vanha kassa-arkku, Viipurin hovioikeudessa ollut tuoli sekä Patria/Lex-veistoksen jalustaan kuulunut metallinen laatta, johon on kaiverrettu krestyläisten nimet. Itse veistos jäi Viipuriin. Veistos on tunnettu kansallisena symbolina ja laillisuuden vertauskuvana, jossa karhuntaaljaan pukeutunut Suomi-neito on valmiina aseineen puolustamaan Suomen lakia. Perinnehuoneessa säilytetään myös Krestyn miesten muistotaulua. Lisäksi perinnehuoneesta löytyy sinetti-prässi. Viipurin hovioikeuden vanhaa kaappikelloa säilytetään perinnehuoneen sijasta hovioikeuden lisärakennuksessa.

Autonomian ajan hovioikeudenneuvoksen virkatakki, hattu ja miekka, jotka ovat olleet käytössä Viipurin hovioikeudessa.

Uudempaa esineistöä edustaa peltinen niin sanottu veto-purkki, josta siviilijutut arvottiin hovioikeuden jäsenten kesken vuoteen 1978, eli siihen saakka, kunnes siviiliasioissakin alettiin noudattaa nykyistä valitusmenettelyä. Uusimmat esineet ovat hovioikeuden henkilökunnasta erinäisten juhlatilaisuuksien yhteydessä otetut ja kehystetyt ryhmäpotretit sekä hovioikeudessa julkaistut Hovinari-lehdet. Voidaankin sanoa, että perinnehuoneeseen kerättyjen asiakirjojen ja esineiden taakse kätkeytyy monenlaisia tarinoita niin arkisesta työstä kuin juhlahetkestäkin.

Työtä tehdessä aika kuluu. Ajan saatossa työntekijät ja työtavat vaihtuvat. Hovioikeuden tehtävä muutoksenhakutuomioistuimena ja osaltaan myös oikeusvaltion takaajana pysyy kuitenkin samana, ajan tuulista riippumatta.

Lämpimät kiitokset eläkkeelle jääneelle hovioikeudenlaamanni Riitta-Liisa Rautsille ja myös muille hankkeeseen osallistuneille työpanoksestanne uuden perinnehuoneen hyväksi.

Eeva Kaisa Kääriäinen

hovioikeudenneuvos

Vanha kassa-arkku.

5 | TIETOA HOVIOIKEUDESTA

5.1 YLEISTÄ HOVIOIKEUDESTA

Itä-Suomen hovioikeus, entiseltä nimeltään Viipurin hovioikeus, on perustettu vuonna 1839. Toimittuaan 100 vuotta Viipurissa hovioikeus siirtyi talvisodan johdosta Heinolan kautta Kuopioon vuonna 1940. Hovioikeuden nimi muutettiin 23.1945 annetulla asetuksella Itä-Suomen hovioikeudeksi.

Kouvolan hovioikeus aloitti toimintansa vuonna 1978 ja sen tuomiopiiri muodostettiin pääosin Itä-Suomen hovioikeuden eteläisestä osasta. Kouvolan hovioikeus lakkautettiin ja yhdistettiin Itä-Suomen hovioikeuteen 1.4.2014 lukien. Näin hovioikeuksien lukumäärä väheni kuudesta viiteen.

Itä-Suomen hovioikeuden sijaintipaikka on Kuopio. Hovioikeudella on kuitenkin pysyvä istuntopaikka Kouvossa, jossa on noin 10 työntekijää. Kouvolan istuntopaikassa käsitellään pääasiassa Kymenlaakson käräjäoikeudesta ja Päijät-Hämeen käräjäoikeudesta saapuvia asioita, joissa on pyydetty toimitettavaksi pääkäsittely. Työmäärän tasaamiseksi sanottuun työnjakoon tehdään ajoittain tarpeellisia muutoksia. Istuntopaikka sijaitsee Kouvolan Oikeus- ja poliisitalossa.

5.2 ITÄ-SUOMEN HOVIOIKEUSPIIRIN KÄRÄJÄOIKEUDET JA NIIHIN KUULUVAT KUNNAT

Etelä-Karjalan kärjäoikeus

Imatra, Lappeenranta, Lemi, Luumäki, Parikkala, Rautjärvi, Ruokolahti, Savitaipale ja Taipalsaari (asukasluku 31.12.2021 yhteensä 126 107).

Kärjäoikeuden henkilökunnan lukumäärä oli yhteensä 41, joista tuomareita 11.

Etelä-Savon kärjäoikeus

Enonkoski, Hirvensalmi, Juva, Kangasniemi, Mikkeli, Mäntyharju, Pertunmaa, Pieksämäki, Puumala, Rantasalmi, Savonlinna ja Sulkava (asukasluku 31.12.2021 yhteensä 131 688).

Kärjäoikeuden henkilökunnan lukumäärä oli yhteensä 45, joista tuomareita 12 sekä maaoikeusinsinööri.

Kymenlaakson kärjäoikeus

Hamina, Kotka, Kouvola, Miehikkälä ja Virolahti (asukasluku 31.12.2021 yhteensä 156 272).

Kärjäoikeuden henkilökunnan lukumäärä oli yhteensä 87, joista tuomareita 15.

Pohjois-Karjalan kärjäoikeus

Heinävesi, Ilomantsi, Joensuu, Juuka, Kitee, Kontiolahti, Lieksa, Liperi, Nurmes, Outokumpu, Polvijärvi, Rääkkylä ja Tohmajärvi (asukasluku 31.12.2021 yhteensä 163 281).

Kärjäoikeuden henkilökunnan lukumäärä oli yhteensä 43, joista tuomareita 11.

Pohjois-Savon kärjäoikeus

Iisalmi, Joroinen, Kaavi, Keitele, Kiuruvesi, Kuopio, Lapinlahti, Leppävirta, Pielavesi, Rautalampi, Rautavaara, Siilinjärvi, Sonkajärvi, Suonenjoki, Tervo, Tuusniemi, Varkaus, Vesanto ja Vieremä (asukasluku 31.12.2021 yhteensä 248 363).

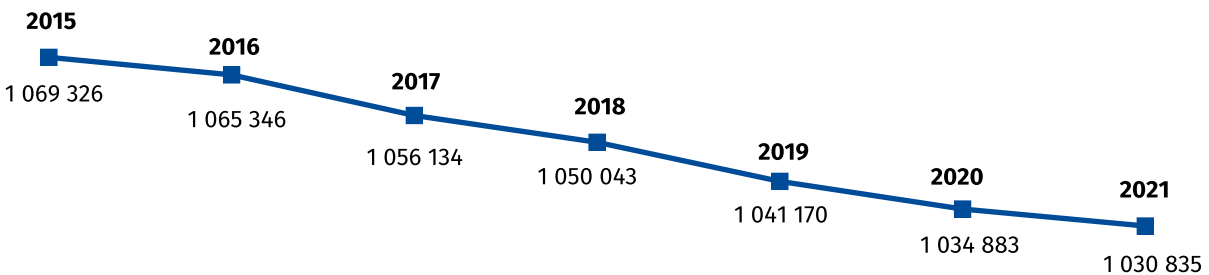
Kärjäoikeuden henkilökunnan lukumäärä oli 79, joista tuomareita 22 sekä maaoikeusinsinööri.

Päijät-Hämeen kärjäoikeus

Asikkala, Hartola, Heinola, Hollola, Iitti, Kärkölä, Lahti, Orimattila, Padasjoki ja Sysmä (asukasluku 31.12.2021 yhteensä 205 124).

Kärjäoikeuden henkilökunnan lukumäärä oli 66, joista tuomareita 17.

HOVIOIKEUSPIIRIN ASUKASLUKU VUODEN VIIMEISENÄ PÄIVÄNÄ VUOSINA 2015–2021

6 | HENKILÖKUNTA

6.1 YLEISTÄ HENKILÖKUNNASTA

Hovioikeuden toimintaa johtaa hovioikeuden presidentti. Presidenttinä toimii Antti Savela. Lainkäyttöasioiden ratkaisemista varten Itä-Suomen hovioikeudessa on yksi osasto.

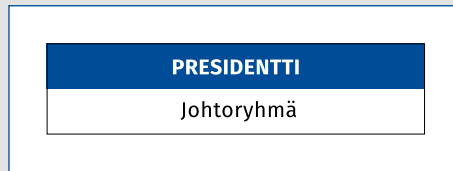
Osaston johtajina toimivat hovioikeudenneuvos Eero Antikainen osaston johtajana ja hovioikeudenneuvos Minna Koskinen apulaisosastonjohtajana. Osastoon kuuluu lisäksi hovioikeudenneuvoksia ja hovioikeuden esittelijöitä sekä notaareja, erityissihteerejä ja lainkäyttösihteerejä.

Vuoden 2017 alusta voimaan tulleen tuomioistuinlain nojalla Itä-Suomen hovioikeudessa on myös kolme kolmen vuoden määräajaksi täytettävää asessorin virkaa. Assessorin virka on tuomarin virka, johon liittyy työssä oppimista ja koulutusta. Koulutuksen tavoitteena on syventää assessorin laintuntemusta ja oikeudellista osaamista sekä antaa hänelle hyvät valmiudet itsenäiseen oikeudelliseen ratkaisutoimintaan myös laajoissa ja vaikeissa asioissa.

Kouvolan istuntopaikan vastuuhenkilönä toimii hovioikeudenneuvos Aki Rasilainen. Hänen tehtävänä on yhdessä osaston johtajan ja istuntopaikan henkilöstön kanssa järjestää istuntopaikan toiminta toimintasuunnitelmassa määritellyllä tavalla.

Lisäksi hovioikeuden henkilökuntaan kuuluvat kansliapäällikkö, hallintosihteeri, talous- ja henkilöstösihteeri, kirjaja, apulaiskirjaja, erityissihteereitä, lainkäyttösihteereitä, informaattikko sekä virastomestari. Hovioikeudessa suoritettiin siviilipalvelusta kaksi henkilöä. Hovioikeuden henkilötövuosien määrä oli kertomusvuonna 64,1. Hovioikeuden henkilökunnan määrä on ollut viime vuosina laskeva. Vuonna 2015 hovioikeuden henkilöstömäärä oli 76,9 henkilötövuotta. Ennen Kouvolan hovioikeuden lakkauttamista ja yhdistämistä Itä-Suomen hovioikeuteen 1.4.2014 Itä-Suomen ja Kouvolan hovioikeuksien henkilöstömäärä oli yhteensä 96 henkilötövuotta.

6.2 HOVIOIKEUDEN ORGANISAATIO

LAINKÄYTTÖ

LAINKÄYTTÖOSASTO	
KUOPIO	KOUVOLAN ISTUNTOPAIKKA
<i>Osaston johtaja</i> <i>Osaston apulaisjohtaja</i>	
Hovioikeudenneuvoksia Aessoreja Hovioikeuden esittelijöitä	<i>Vastuuhenkilö</i> Hovioikeudenneuvoksia Aessori Hovioikeuden esittelijöitä

OSASTOKANSLIA	
KUOPIO	KOUVOLAN ISTUNTOPAIKKA
Notaareja	<i>Lähiesimies</i> Erityissihteereitä Lainkäyttösihteereitä

HALLINTO

HALLINTOKANSLIA
Kansliapäällikkö Hallintosihteeri Talous- ja henkilöstösihteeri Lainkäyttösihteeri Virastomestari

KIRJAAMO
Kirjaaja Apulaiskirjaaja Lainkäyttösihteeri

KIRJASTO
Informaatikko

7 | TOIMINNAN TULOKSELLISUUS

7.1 TULOKSET JA TALOUDELLISUUS VUOSINA 2018–2022

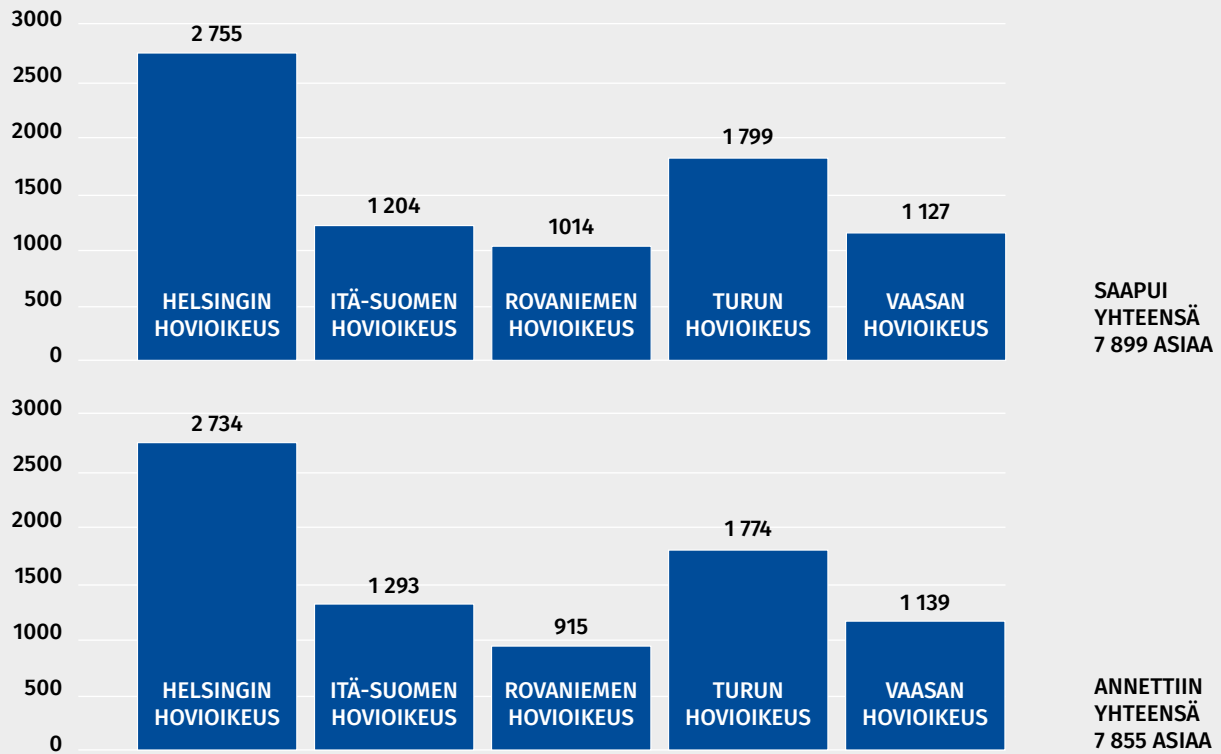
Itä-Suomen hovioikeuden taloudellisuus ja tuottavuus

	2018	2019	2020	2021	2022
Saapuneet asiat	1 254	1 259	1 187	1 334	1 204
Annetut asiat	1 240	1 291	1 170	1 260	1 293
Siirtyneet asiat	364	333	350	425	336
Henkilöstömäärä (htv)	66,7	65,6	63,2	62,6	64,1
Jatkokäsittelylupaa ei myönnetty	464	472	441	468	513
Osuus ratkaistuista	37 %	37 %	38 %	37 %	40 %
Taloudellisuus (€/työmäärä)	2 056 €	2 049 €	2 175 €	1 930 €	1 949 €
Tuottavuus (työmäärä/htv)	41	42	40	46	47

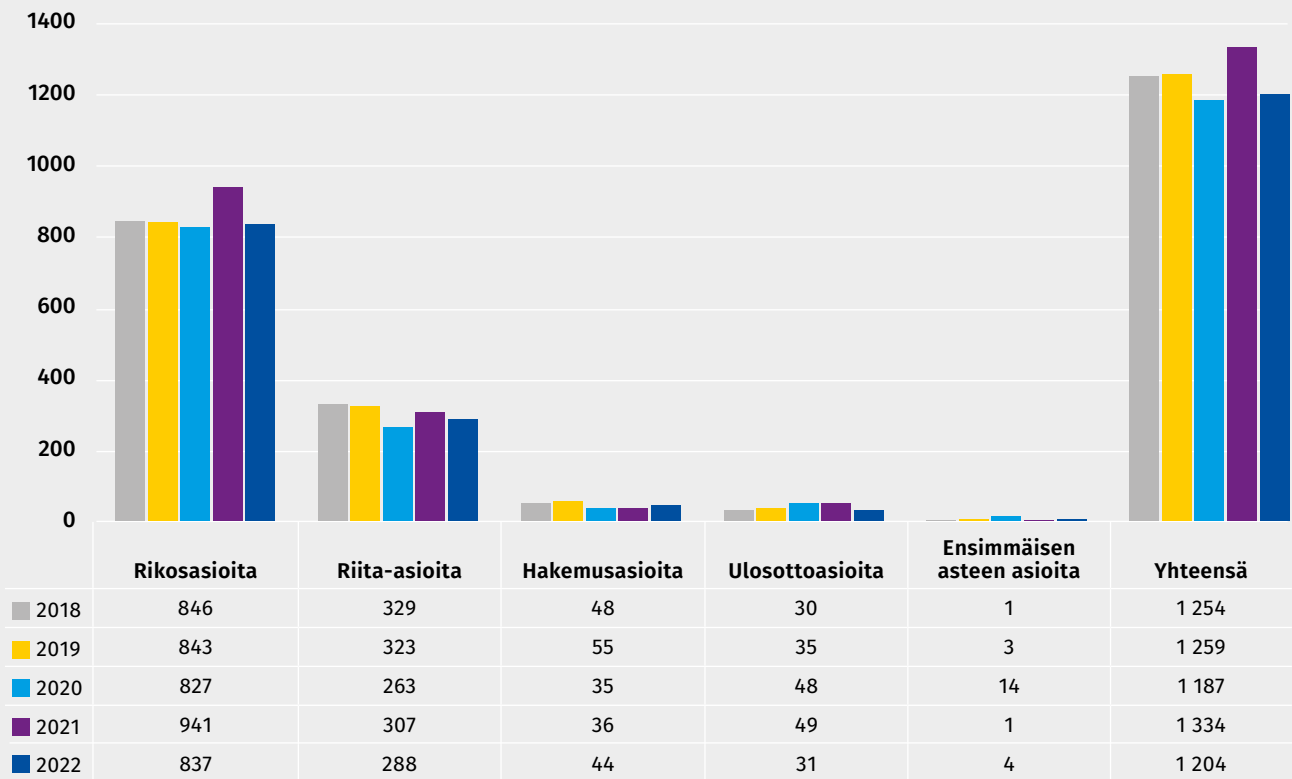
Hovioikeuksien taloudellisuus ja tuottavuus

		2018	2019	2020	2021	2022
Helsingin hovioikeus	Taloudellisuus (€/työmäärä)	1 888	2 167	2 258	2 389	2 525
	Tuottavuus (työmäärä/htv)	47	41	40	38	36
Itä-Suomen hovioikeus	Taloudellisuus (€/työmäärä)	2 056	2 049	2 175	1 930	1 949
	Tuottavuus (työmäärä/htv)	41	42	40	46	47
Rovaniemen hovioikeus	Taloudellisuus (€/työmäärä)	1 869	1 970	2 274	2 189	2 187
	Tuottavuus (työmäärä/htv)	44	44	38	42	42
Turun hovioikeus	Taloudellisuus (€/työmäärä)	1 722	1 874	1 933	1 965	2 092
	Tuottavuus (työmäärä/htv)	47	44	42	43	42
Vaasan hovioikeus	Taloudellisuus (€/työmäärä)	1 751	1 783	1 812	1 858	2 020
	Tuottavuus (työmäärä/htv)	46	47	46	45	43

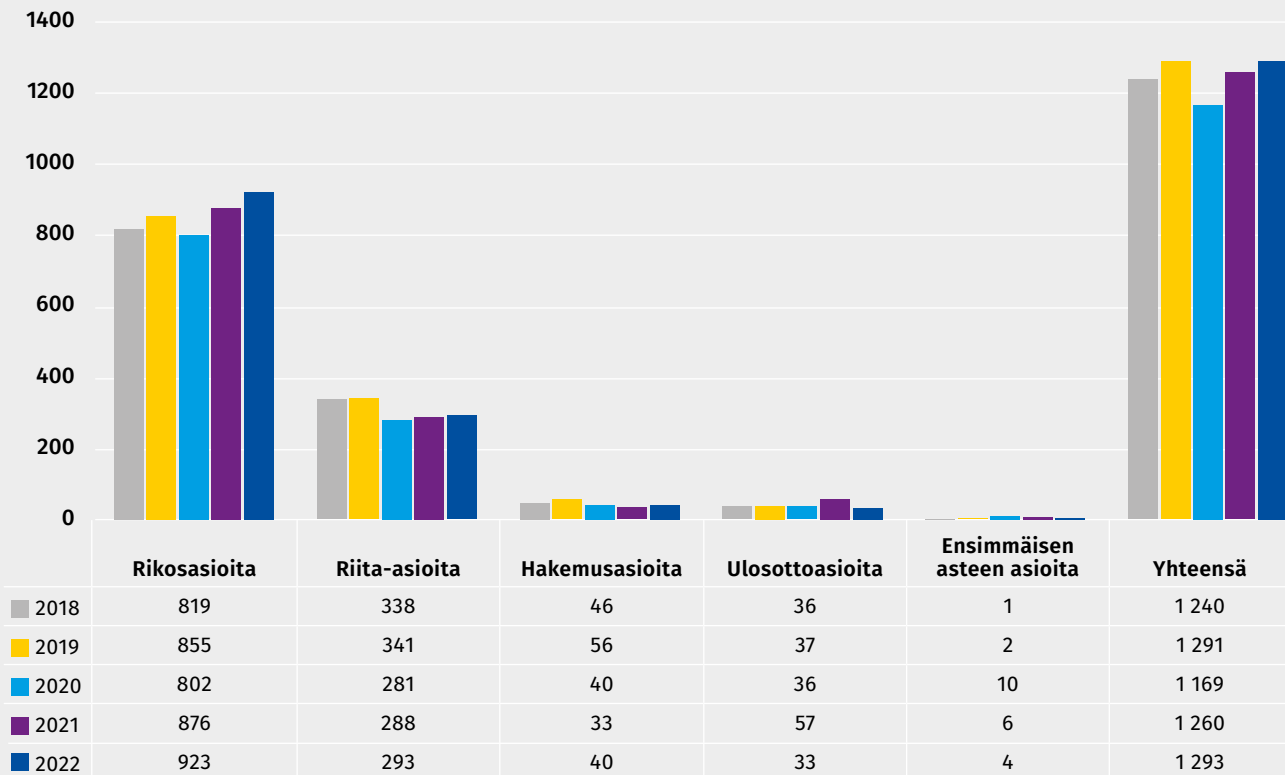
7.2 HOVIOIKEuksiIN SAAPUNEET JA HOVIOIKEUKSIEN ANTAMAT ASIAT VUONNA 2022

7.3 ITÄ-SUOMEN HOVIOIKEUTEEN SAAPUNEET ASIAT VUOSINA 2018-2022

7.4 ITÄ-SUOMEN HOVIOIKEUDEN ANTAMAT ASIAT VUOSINA 2018–2022

7.5 KÄSITTELYAJAT

Keskimääräiset käsittelyajat asiatyypeittäin vuonna 2022

	<= 3 kk	3<= 6 kk	6<= 9 kk	9<=12 kk	12<=18 kk	yli 18 kk	Lkm.	Aika kk
Riita-asiat	174	54	32	27	4	2	293	3,8
Rikosasiat	450	229	135	72	30	7	923	4,3
Ensimmäisen asteen asiat	2	1	1				4	4,3
Ulosottoasiat	22	8	1	1	1		33	2,7
Hakemusasiat	33	5	2				40	2,0
Yht.	681	297	171	100	35	9	1 293	4,1
	52,7 %	23,0 %	13,2 %	7,7 %	2,7 %	0,7 %		

Keskimääräinen käsittelyaika vuonna 2022 ratkaistuissa asioissa oli neljä kuukautta kolme päivää ja keskimääräinen käsittelyaika asioissa, joissa järjestettiin pääkäsittely, oli kahdeksan kuukautta yhdeksän päivää.

Kertomusvuoden tavoitteena oli, että hovioikeus antaa ratkaisun 1 350 asiassa. Asioita saapui 1 204 kappaletta ja hovioikeus antoi ratkaisun 1 293 asiassa. Vuoden päättyessä yli vuoden vireillä olevia asioita oli seiseman ja ratkaisu oli antamatta 329:ssä vuonna 2022 saapuneessa asiassa.

Keskimääräiset käsittelyajat vuosina 2018–2022

	2018	2019	2020	2021	2022
keskimääräinen käsittelyaika kk / kaikki	3,5	3,7	3,7	4,0	4,1
keskimääräinen käsittelyaika kk / pääkäsittelyt	7,5	7,3	8,2	8,5	8,3
keskimääräinen käsittelyaika kk / esittelyt	2,4	2,7	2,2	2,7	2,7

Hovioikeuksien keskimääräiset käsittelyajat vuosina 2018–2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Helsingin hovioikeus	6,3	6,9	7,7	8,9	8,8
Itä-Suomen hovioikeus	3,5	3,7	3,7	4,0	4,1
Rovaniemen hovioikeus	5,1	4,4	4,4	4,9	5,2
Turun hovioikeus	6,2	6,3	7,2	6,5	6,7
Vaasan hovioikeus	5,2	5,8	6,0	4,8	4,7
Keskimäärin /kk	5,6	5,8	6,3	6,4	6,5

7.6 JATKOKÄSITTELYLUPA

Evätyt ja myönnetyt jatkokäsittelyluvut

Jatkokäsittelylupa	evätty		myönnetty		myönnetty osittain		yhteensä
	lkm.	%	lkm.	%	lkm.	%	lkm.
Helsingin hovioikeus	998	49 %	964	48 %	56	3 %	2 018
Itä-Suomen hovioikeus	513	56 %	370	40 %	35	4 %	918
Rovaniemen hovioikeus	383	54 %	304	43 %	25	4 %	712
Turun hovioikeus	639	49 %	616	47 %	52	4 %	1 307
Vaasan hovioikeus	454	52 %	395	45 %	21	2 %	870
Yhteensä	2 987	51 %	2 649	45 %	189	3 %	5 825

Jatkokäsittelyluvan piiriin kuuluvien asioiden osuus kaikista annetuista asioista

	JKL:n piiriin kuuluvia asioita	Kaikki annetut asiat	JKL-asioiden osuus kaikista annetuista
Helsingin hovioikeus	1 902	2 734	69,6 %
Itä-Suomen hovioikeus	883	1 293	68,3 %
Rovaniemen hovioikeus	725	915	79,2 %
Turun hovioikeus	1 444	1 774	81,4 %
Vaasan hovioikeus	912	1 139	80,1 %
Yhteensä	5 866	7 855	74,7 %

7.7 PÄÄKÄSITTELYT JA MATKAKÄRÄJÄT

Pääkäsitteilyjen ja matkakäräjien lukumäärä Itä-Suomen hovioikeudessa vuosina 2018–2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Annetut asiat	1 240	1 291	1 170	1 260	1 293
Pääkäsitteilyjen lkm.	284	304	281	281	305
Osuus ratkaisuista %	22,8 %	23,7 %	24,1 %	22,2 %	23,6 %
Matkakäräjien lkm.	13	24	32	23	34

Hovioikeuksien pääkäsitteilyjen lukumäärä vuonna 2022

	Annetut asiat	Pääkäsitteilyjen lkm.	Osuus ratkaisuista %
Helsingin hovioikeus	2 734	812	29,7 %
Itä-Suomen hovioikeus	1 293	305	23,6 %
Rovaniemen hovioikeus	915	205	22,4 %
Turun hovioikeus	1 774	442	24,9 %
Vaasan hovioikeus	1 139	273	24,0 %
Yhteensä	7 855	2 037	25,9 %

7.8 KÄRÄJÄOIKEUKSIEN RATKAISET ASIAT VUONNA 2022

	Rikosoikeudelliset asiat	Laajat riita-asiat	Summaariset asiat	Insolvenssi-asiat	Muut asiat	Yhteensä
Etelä-Karjalan kärjäoikeus	1 375	132	147	196	888	2 738
Etelä-Savon kärjäoikeus	1 420	167	123	177	1 141	3 028
Kymenlaakson kärjäoikeus	1 864	291	68 572	218	1 352	72 297
Pohjois-Karjalan kärjäoikeus	1 686	151	155	199	1 389	3 580
Pohjois-Savon kärjäoikeus	3 059	342	200	575	1 927	6 103
Päijät-Hämeen kärjäoikeus	1 896	295	189	434	1 856	4 670
Yhteensä	11 300	1 378	69 386	1 799	8 553	92 416

7.9 SAAPUNEET ASIAT KÄRÄJÄOIKEUKSITTAIN JA ASIARYHMITÄIN VUONNA 2022

	E	H	R	S	U	Yht.	
Etelä-Karjalan kärjäoikeus		6	65	28		99	8,2 %
Etelä-Savon kärjäoikeus		3	107	28		138	11,5 %
Kymenlaakson kärjäoikeus		4	133	42		179	14,9 %
Pohjois-Karjalan kärjäoikeus		5	167	37		209	17,4 %
Pohjois-Savon kärjäoikeus		10	239	102	24	375	31,1 %
Päijät-Hämeen kärjäoikeus		3	125	50	7	185	15,4 %
Muut	4	13	1	1		19	1,6 %
Yhteensä	4	44	837	288	31	1204	

E = Ensimmäisen asteen asiat, H = Hakemusasiat, R = Rikosasiat, S = Riita-asiat, U = Ulosottoasiat

7.10 SAAPUNEIDEN ASIOIDEN LAATU

Kymmenen suurinta riita- ja rikosasioiden asiaryhmää vuonna 2022 olivat diaarin mukaan seuraavat:

Riita-asiat	kpl	osuus %
Lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta päättäminen	39	3,2
Velkajärjestelyhakemus	30	2,5
Muu velkasuhteeseen perustuva saatava	29	2,4
Edunvalvojan määrääminen heikentyneen terveydentilan vuoksi	15	1,2
Muuhun palvelussopimukseen, toimeksiantoon tai työntulossopimukseen perustuva velkomus	12	1,0
Lapsen huoltoa koskevan päätöksen muuttaminen	8	0,7
Saneerausmenettelyhakemus	8	0,7
Konkurssihakemus	7	0,6
Vuokrasopimuksen purkaminen ja/tai korvaus	7	0,6
Työsuhteen irtisanomisesta tai purkamisesta aiheutuva riita	6	0,5

Rikosasiat	kpl	osuus %
Pahoinpitely	89	7,4
Törkeä pahoinpitely	44	3,7
Rattijuopumus	41	3,4
Varkaus	40	3,3
Huumausainerikos	38	3,2
Raiskaus, törkeä raiskaus, pakottaminen sukupuoliyhteyteen	35	2,9
Törkeä rattijuopumus	35	2,9
Petos, lievä petos	34	2,8
Törkeä liikenneturvallisuuden vaarantaminen	27	2,2
Törkeä huumausainerikos	25	2,1

Lisäksi saapui muun ohessa seuraavia asioita	kpl	osuus %
Pakkokeinoasia	52	4,3
Ulosottovalitus	30	2,5
Lähestymiskieltoasia	24	2,0

Rikosasiat on merkitty diaariin vain ns. pääteon mukaan.

7.11 KÄRÄJÄOIKEUKSIEN RATKAISUJEN PYSYVYYS RATKAISUISTUNNOITTAIN VUONNA 2022 ANNETUISTA RATKAISUISTA

RT-koodi		01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	17	Yht.
Esittely	Muut	7	3		11	1	6	1		1	1	7	12	24	74
	R	82	48	7	83	44	6	5	1	30	1	3	15	334	659
	S	20	13	8	14	1	7	21	1	4			3	161	253
Yht.		109	64	15	108	46	19	27	2	35	2	10	30	519	986
Osuus %		11,1%	6,5%	1,5%	11,0%	4,7%	1,9%	2,7%	0,2%	3,5%	0,2%	1,0%	3,0%	52,6%	
Pääkäsitely	Muut			2								1			3
	R	78	32	88	40	20				6					264
	S	8	6	12	4	3			6	1					40
Yht.		86	38	102	44	23			6	7		1			307
Osuus %		28,0%	12,4%	33,2%	14,3%	7,3%			2,0%	2,3%		0,3%			
Kaikkiaan		195	102	117	152	69	19	27	8	42	2	11	30	519	1293
		15,1%	7,9%	9,0%	11,8%	5,3%	1,5%	2,1%	0,6%	3,2%	0,2%	0,9%	2,3%	40,1%	

RT-koodit:

01	Ei muutettu	07	Palautettu
02	Muutettu vain perusteluja	08	Vahvistettu sovinto
03	Perusteluja ja lopputulosta muutettu näytön uudelleenarvioinnin johdosta	09	Lausunnon antaminen rauennut
04	Perusteluja ja lopputulosta muutettu muusta syystä	10	Jäänyt sillensä
05	Muutos koskee vain lopputulokseltaan ratkaisun epäolennaista osaa	11	1. asteen vaatimus hyväksytty
06	Tutkimatta	12	1. asteen vaatimus hylätty
		17	Jatkokäsittelylupaa ei myönnetty

7.12 MUUTOKSENHAKU KORKEIMPAAN OIKEUTEEN

	2018	2019	2020	2021	2022
Rikosasioita	124	128	129	166	173
Riita-asioita	81	112	90	95	86
Hakemusasioita	3	3	6	2	5
Ulosottoasioita	11	14	7	24	12
Yhteensä	219	257	232	287	276

Hovioikeus antoi vuonna 2022 ratkaisun yhteensä 1 293 asiassa. Kun valituslupapyyntöjä oli 276, muutoksenhakuprosentti oli noin 21,3 %.

7.13 KORKEIMMAN OIKEUDEN MYÖNTÄMÄT VALITUSLUVAT JA ANTAMAT ENNAKKOPÄÄTÖKSET

Korkein oikeus myönsi Itä-Suomen hovioikeuden ratkaisemissa asioissa yhteensä 14 valituslupaa vuonna 2022. Näistä valitusluvista 13 koski rikosasiaa ja yksi ulosotto-asiaa. Valituslupa on myönnetty noin 5,1 prosentissa haetuista luvista.

Korkein oikeus antoi kertomusvuonna yhteensä 81 ennakkopäätöstä, joista yhdeksän koski Itä-Suomen hovioikeuden antamia ratkaisuja. Nämä ennakkopäätökset olivat KKO 2022:3, KKO 2022:5, KKO 2022:13, KKO 2022:37, KKO 2022:40, KKO 2022:49, KKO 2022:58, KKO 2022:71 ja KKO 2022:80.

8 | MUU TOIMINTA

8.1 HALLINTO

Hovioikeuden hallinto- ja talousasioista vastaavat hovioikeuden presidentti ja kansliapäällikkö.

Johtoryhmä, johon kuuluvat presidentti, osaston johtaja, osaston apulaisjohtaja, Kouvolan istuntopaikan vastuutuomari, kansliapäällikkö, kansliapäällikön sijaisena toimiva hallintosihteeri ja osaston notaari, kokoontui 12 kertaa.

Tuomareiden nimittämisjärjestelmään kuuluvien lausuntojen valmistelemista varten hovioikeudessa on nimitysasioita valmisteleva toimikunta, johon kuuluvat presidentti puheenjohtajana, osaston johtaja, osaston apulaisjohtaja ja vakinaisten tuomareiden keskuudestaan yhdeksi kalenterivuoden määräajaksi kerrallaan valitsema vakinaisessa tuomarin virassa oleva tuomari. Esittelijänä toimii kansliapäällikkö. Kertomusvuoden aikana toimikunta antoi yhteensä 16 lausuntoa.

Yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetussa laissa tarkoitettuna viraston ja hovioikeuden henkilöstön välisenä yhteistoimintaelimenä toimii yhteistyökomitea. Yhteistyökomitea kokoontui vuoden aikana kahdeksan kertaa.

8.2 SISÄINEN VALVONTA

Hovioikeuden toiminta, toimintatavat ja hallinnolliset menettelyt perustuvat niitä koskeviin säädöksiin sekä työjärjestykseen ja toimintasuunnitelmaan. Hovioikeus seuraa tulosvastuullisena virastona määrärahojensa käyttöä.

Tuomioistuinviraston ja hovioikeuden välillä käytävissä vuotuisissa tulosneuvotteluissa sovitaan tulostavoitteet seuraavalle vuodelle. Hovioikeuden presidentti, osaston johtaja ja johtoryhmä seuraavat säännöllisesti tulostavoitteiden toteutumista, asioiden käsittelyn etenemistä ja käsittelyaikoja. Jokainen työntekijä vastaa oman työnsä laadusta ja tuloksellisuudesta tulos- ja kehityskeskusteluissa sovittujen tavoitteiden mukaisesti.

Lainkäyttötoiminnassaan hovioikeus pyrkii käsittelemään ja ratkaisemaan asiat lain- ja oikeudenmukaisesti, joutuisasti ja kohtuullisin kustannuksin. Hovioikeudessa on toiminnan kehittämiseen tähtäviä työryhmiä. Hovioikeus pyrkii myös yhdessä yhteistoimintatahojen kanssa järjestettävien koulutus- ja neuvottelutilaisuuksin edistämään lainkäytön tasoa ja joutuisuutta.

Tuottavuusvaatimusten ja henkilökunnan vähentämisen vuoksi hovioikeudessa on välttämätöntä jatkuvasti tarkastella toiminnan laadullista tasoa sekä tehokkuutta ja taloudellisuutta. Toimintaympäristön muutosten johdosta on tehtävä kulloinkin tarpeellisiksi todettavat muutokset työnjaossa, työmenetelmissä, työkuluissa ja muissa työjärjestelyissä, ammattitaidon parantamisessa, työhyvinvoinnin ylläpitämisessä ja muissa toiminnan perusasioissa.

8.3 HOVIOIKEUDEN VALVONTATEHTÄVÄ

Hovioikeus suorittaa sille tuomioistuinlain 3 luvun 2 §:n mukaan kuuluvaa käräjäoikeuksien toiminnan valvontaa.

Hovioikeudenneuvokset Virpi Pääkkönen ja Juha Palkamo sekä hovioikeuden esittelijä Veera Ruhanen ovat käyneet tarkastuskäynneillä Pohjois-Karjalan, Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan käräjäoikeuksissa. Tarkastuskäynneille on osallistunut myös hovioikeuden presidentti Antti Savela. Tarkastuskäynnit ovat toimitettu hovioikeuden työjärjestyksen mukaisesti ja ne ovat painottuneet käräjäoikeuden eri henkilöstöryhmien kanssa käytyihin keskusteluihin. Asiakirjojen tarkastusta ei ole tehty.

Tarkastuskäynneillä kaikkien henkilöstöryhmien kanssa on muun ohella keskusteltu toimitilojen toimivuudesta ja turvallisuudesta, työilmapiiristä, työmäärän jakautumisesta, koulutusmahdollisuuksista, AIPA:an liittyvistä kokemuksista ja asioiden sähköisestä käsittelystä sekä tietojärjestelmien toimivuudesta. Tarkastuskäynneillä on myös keskusteltu hovioikeudessa muutoksenhaun kohteena olleista käräjäoikeuksien ratkaisuisista tehdyistä havainnoista sekä tuotu esille hovioikeuden käräjäoikeuksiin palauttavia ratkaisuja. Tarkastuskäynneillä huomiota on lisäksi kiinnitetty käräjänotaareiden valintamenettelyuudistuksesta saatuihin kokemuksiin, käräjänotaareiden käsittelemien juttujen laatuun ja tuomioistuinharjoittelun tarkoituksen toteutumiseen sekä käräjäoikeuksien yhteistyöverkoston toiminnan käynnistymiseen ja siitä saatuihin kokemuksiin.

Lisäksi niiden hovioikeuden tuomiopiirin käräjäoikeuksien osalta, jotka eivät ole olleet vuonna 2022 tarkastuskäyntien kohteena, käsittelyn joutuisuudesta on keskusteltu videoneuvotteluyhteyden välityksellä kunkin käräjäoikeuden laamannin kanssa.

Hovioikeus on kertomusvuoden aikana tehnyt kuusi tuomioistuinlain 3 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua ilmoitusta.

Tarkastuskäynneistä on laadittu erillinen kertomus.

8.4 ANNETUT LAUSUNNOT

Hovioikeus antoi vuonna 2022 seuraavat lausunnot:

- Lausunto avioliittoon pakottamisen rangaistavuutta koskevasta arviomuistiosta
- Lausunto työryhmän ehdotuksesta rikosprosessin tehostamiseksi
- Lausunto työryhmän loppumietinnöstä yrityksen saneerausesta annetun lain kehittämiseksi
- Lausunto Oikeudenkäyntikulutyöryhmän mietinnöstä.

Korkein oikeus vieraili Itä-Suomen hovioikeudessa 20.5.2022. Vierailun tarkoituksena oli tutustua hovioikeuden toimintaan ja keskustella ajankohtaisista kysymyksistä puolin ja toisin.

8.5 KOULUTUS

Hovioikeudessa on koulutustoimikunta, jonka tehtävänä on kartoittaa toivomuksia hovioikeuden järjestämästä koulutuksesta ja olla mukana sen suunnittelussa. Toimikunnassa ovat edustettuina kaikki henkilöstöryhmät. Toimikunta kokoontui vuoden aikana muutaman kerran.

Kertomusvuodeksi oli laadittu erillinen hovioikeuden koulutussuunnitelma.

Itä-Suomen hovioikeudella ja Itä-Suomen yliopistolla on sopimus yhteistyöstä koulutuksen järjestämiseksi hovioikeuden henkilökunnalle. Sopimus on nyt voimassa vuosille 2021–2023. Näihin tilaisuuksiin on myös hovioikeuden yhteistyötahojen mahdollista osallistua. Koulutukset järjestään etäyhteyksin myös hovioikeuspiirin käräjäoikeuksiin.

Kertomusvuonna hovioikeuden ja yliopiston yhteistyönä järjestettiin kaksi koulutustilaisuutta:

- KKO:n viimeaikainen oikeuskäytäntö pakkokeinoasioissa sekä Julkisuuden rajoittaminen rikosasioissa 21.3.2022
- Ajankohtaista asiantuntijatodistelusta sekä Oikeustieteen ja lääketieteen yhteensovittaminen oikeudellisessa päätöksenteossa 31.10.2022.

Lisäksi hovioikeus järjesti seuraavat tilaisuudet:

- Käräjänotaaripäivä 28.1.2022
- Hovioikeuden esittelijöiden koulutusta 5.5.2022
- Tuomion perusteleminen 23.5.2022
- Hovioikeuden esittelijöiden koulutusta 8.9.2022
- Kansainvälisten asioiden tietoisuus 7.10.2022
- Mediaviestinnän iltapäivä yhteistyössä Itä-Suomen hallinto-oikeuden kanssa 10.10.2022
- Hovioikeuden esittelijöiden koulutusta 24.11.2022.

Hovioikeudessa on järjestetty vuoden aikana myös muutama lainkäytön iltapäivä ajankohtaisista aiheista. Henkilökunnalla oli lisäksi mahdollisuus osallistua Skype-yhteyden kautta muutamaa muualla järjestettyyn koulutustilaisuuteen.

Hovioikeus ja hovioikeuspiirin käräjäoikeudet osallistuivat kokeiluluonteisesti Rovaniemen hovioikeuspiirin tuomioistuinten laatuhankeeseen. Kokemukset olivat myönteisiä.

Edellä mainitun koulutuksen lisäksi henkilökunnalla oli mahdollisuus osallistua Tuomioistuinviraston järjestämiin lukuisiin koulutustapahtumiin.

8.6 KIRJASTO

Hovioikeudella on kirjasto sekä Kuopiossa että Kouvolan istuntopaikassa. Kirjastot ovat pääasiassa hovioikeuden oman henkilökunnan käytössä, mutta kaukolainoja toimitetaan mahdollisuuksien mukaan myös muille tuomioistuimille.

Kirjastolla on käytössä PrettyLib-kirjastojärjestelmä ja lehtikierron hoitamista varten PrettyCirc-lehtikierto-ohjelma. Uutta kirjastojärjestelmää ei voitu vielä ottaa käyttöön lukuisten teknisten ongelmien takia.

Kirjastoon hankitaan kaikki hovioikeuden tarvitsema keskeinen kirjallisuus, mutta yhä suurempi osa kirjastotietokantaan luetteloidusta materiaalista on saatavissa joko pelkästään sähköisessä muodossa tai sekä paperisena että sähköisenä.

8.7 VIESTINTÄ

Ulkoisen viestintä

Hovioikeuden kirjaamo on tiedottanut hovioikeudessa vireillä olevista asioista ja hovioikeuden antamista yksittäisistä ratkaisuista silloin, kun tiedotusvälineet ovat tietoja pyytäneet. Lisäksi kansliapäällikkö on kysyttäessä tiedottanut asioista.

Hovioikeuden kotisivut ovat tärkeä ulkoisen viestinnän kanava. Viime vuonna julkaistiin kaksi tiedotetta yleistä mielenkiintoa herättäneistä ratkaisuista.

Hovioikeus julkaisi kertomusvuonna seitsemän Finlex-ratkaisua.

Itä-Suomen hovioikeus on mukana mediatuomaritoiminnassa. Mediatuomaritoiminnan tarkoituksena on lisätä tuomioistuinten toiminnan läpinäkyvyyttä ja pyrkiä poistamaan tiedon puutteesta johtuvia epäselvyyksiä ja väärinkäsityksiä. Lisäksi tavoitteena on lisätä yleistä tietämystä tuomioistuinten toiminnasta ja yleisesti oikeuskäytännöistä sekä tarjota paremmat edellytykset oikeudenhoidosta käytävälle julkiselle keskustelulle.

Hovioikeudella on Twitter-tili (@ItaSuomenHO), joka otettiin käyttöön loppuvuodesta 2021.

Sisäinen viestintä

Koko henkilökunnalle pidetään noin kerran kuukaudessa henkilöstöinfoja, joissa kerrottiin ajankohtaisista asioista Skypen välityksellä. Eri henkilöstöryhmillä on lisäksi omia yhteistyö- sekä keskustelutilaisuuksia.

Sisäisessä viestinnässä käytetään pääasiassa hovioikeuden omaa erillisintraa. Lisäksi viestinnässä käytetään tarvittaessa sähköpostia.

8.8 TYÖTERVEYSHUOLTO JA TYÖSUOJELU

Vuoden 2022 alkupuoli oli vielä koronarajoitusten aikaa ja maskisuositus oli laajasti käytössä molemmissa toimipaikoissa. Covid-19-tehosterokotusten edetessä hovioikeuden koronaohjeistusta tarkistettiin keväällä alueellisen sairaustilanteen sekä Pohjois-Savon ja Kymenlaakson koronakoordinaatioyöryhmien suositusten mukaisesti. Maskisuosituksesta luovuttiin Kuopiossa kesällä 2022 sekä pääkäsitelyissä että työtiloissa. Kokoon-tumisrajoitukset kokous- ja taukutiloissa purettiin. Kokouksissa ja koulutuksissa siirryttiin alkusyksyn aikana pääsääntöisesti lähitapaamisiin, mutta edellisvuosien hyvien kokemusten perusteella etäosallistumismahdollisuus jätettiin voimaan suuressa osassa tapahtumia. Etätyösuositus muuttui etätyömahdollisuudeksi ja se jätettiin voimaan toistaiseksi kaikissa ammattiryhmissä tehtävien sallimassa laajuudessa.

Rajoitusten päätyttyä pystyttiin toteuttamaan jo kahteen otteeseen siirtynyt työhyvinvointimatka. Myös muita, pienempiä työyhteisöllisyyttä tukevia tapahtumia voitiin järjestää rajoituksetta sekä Kuopiossa että Kouvolassa.

Kuopiossa toteutettiin oikeusministeriön työterveys-suunnitelman mukainen työpaikkaselvitys ja siihen liittyvä työpaikkakäynti kesäkuun alussa. Terveystalon edustajien lisäksi tilaisuuteen osallistui johtoryhmän jäseniä ja työsuojeluhenkilöstöä. Ennen tilaisuutta henkilökunnalla oli mahdollisuus osallistua terveystarkastukseen vastaamalla Terveystalon toteuttamaan kyselyyn, jonka pohjalta laadittiin henkilökohtaiset suunnitelmat kyselyssä esille nousseiden työterveyteen liittyvien tekijöiden tarkistamiseksi. Työpaikkaselvityksen lisäksi Terveystalon edustajien kanssa pidettiin yhteistyöpalaveri joulukuun alussa ennaltaehkäisevien työterveyttä tukevien toimien suunnittelemiseksi.

Tuomioistuinvirasto toteutti keväällä 2022 koko tuomioistuinlaitosta koskevan Hyvinvointi ja työolot tuomioistuinlaitoksessa -kyselyn yhteistyössä Työterveyslaitoksen kanssa. Kyselyn virastokohtaiset vastaukset ovat käytettävissä tammikuussa 2023.

Hovioikeuden työsuojeluhenkilöstö osallistui alan kouluksiin ja hovioikeuden työsuojelullisiin, ennaltaehkäiseviin toimiin aktiivisesti toimintavuoden aikana yhteistyössä johtoryhmän kanssa.

Työfysioterapeuteille ei tarvittu enää erillistä työterveyslääkärin/-hoitajan arviota tai lähetettä, vaan henkilö voi varata ajan suoraan työterveyshuollon sopimuksen perusteella. Heidän palveluitaan käytettiin hovioikeudessa erityisesti ennaltaehkäisevän työterveystoiminnan, kuntoutussuunnittelun sekä sujuvan hoitopolun ohjauksen tukena. Toiminnalla saavutettiin kustannus-, tehokkuus- ja laatuvaikutuksia.

Terveystarkastukset tehtiin edellisvuoden tavoin 30-, 40-, 50-, 60- ja 63-vuotiaille. Työterveyshuollon suorittamien ikäryhmätarkastusten yhteydessä kiinnitettiin huomiota yksilötasolla henkilöstön jaksamiseen ja työtyytyväisyyteen. Työntekijän pyynnöstä selvitettiin tarvittaessa yhdessä työfysioterapeutin kanssa esimerkiksi työergonomiaan ja näyttöpäätetyöskentelyyn liittyviä olosuhteita. Lisäksi työterveys sopimukseen kuuluivat työhöntulotarkastukset vakituiseen tai vähintään yhden vuoden palvelussuhteeseen tuleville sekä vapaaehtoinen lopputarkastus vanhuuseläkkeelle siirryttäessä. Influenssarokotukset kuuluivat tänäkin vuonna työnantajan tarjoamiin työsuojelullisiin etuihin. Koronatestit kuuluivat työterveys sopimukseen niissä tapauksissa, kun henkilö oli altistunut koronalle työpaikalla tai hänelle annettiin matkamääräys työmatkalle maahan, jossa vaadittiin koronatestiä.

Sisäilmaselvityksiä tehtiin Senaatin sisäilma-asiantuntijan koordinoimana yksittäisissä työhuoneissa.

8.9 TYÖHYVINVOINTI JA VIRKISTYSTOIMINTA

Työkyvyn ylläpitoon tähtäävänä toimena hovioikeus tarjosi henkilökunnalleen mahdollisuuden saada 120 euron arvosta liikunta- ja kulttuurietua. Lisäksi Kuopiossa henkilökunnalla oli mahdollisuus osallistua hovioikeuden tiloissa säännöllisesti toteutettuun hierontaan.

Hovioikeuden Kuopion henkilökunnan virkistysiltapäivä järjestettiin 24.3.2022. Iltapäivällä tehtiin kävelyretki Väinölänniemelle, joka päättyi satamassa kahvitarjoiluun.

Hovioikeus järjesti virkistyspäivät Järvisydämessä Rantasalmella 19. ja 20.9.2022. Tapahtumassa oli ensimmäisenä päivänä erähenkistä kisailua pienissä ryhmissä, jonka jälkeen nautittiin illallinen. Seuraavana päivänä ohjelmassa oli antoisaa keskustelua työyhteisöstä ja työhyvinvoinnista sekä niiden kehittämistä.

Itä-Suomen hovioikeuden virkamiesyhdistys ry edisti tarkoituksensa mukaisesti hyvää yhteishenkeä hovioikeuden virkamiesten keskuudessa järjestämällä jäsenilleen toimintaa kertomusvuoden aikana. Yhdistys järjesti jäsenilleen vuoden aikana muun ohella perinteisen piknikin, kustansi osallistumisen Kuopion viinijuhlille ja oli mukana järjestämässä hovioikeuden pikkujouluja.

8.10 KUNNIA- JA ANSIOMERKIT

Tasavallan presidentti myönsi itsenäisyyspäivänä hovioikeudenneuvos Sisko Heimoselle Suomen Valkoisen Ruusun I luokan ritarimerkin (SVR R I).

Hovioikeudenneuvos Aki Rasilaiselle ja lainkäyttösihteeri Salme Keinäselle myönnettiin valtion virka-ansiomerkki.

8.11 PRESIDENTTI PERTTI NIEMISEN MUOTOKUVAN PALJASTUSTILAISUUS

Hovioikeuden eläkkeelle siirtyneen presidentin Pertti Niemisen muotokuva paljastettiin hovioikeudessa 19.5.2022. Presidentti Nieminen toimi Kouvolan hovioikeuden presidenttinä vuosina 2005–2014 ja Kouvolan hovioikeuden lakkauttamisen ja Itä-Suomen hovioikeuteen yhdistämisen jälkeen hän toimi Itä-Suomen hovioikeuden presidenttinä vuosina 2014–2020.

Muotokuvan tekijä on taidemaalari, professori Timo Vuorikoski.

Taidemaalari, professori Vuorikoski kuvassa vasemmalla ja presidentti Nieminen oikealla.

ITÄ-SUOMEN HOVIOIKEUS

Minna Canthin katu 64 A
70100 Kuopio
Puhelin 029 56 41400

ita-suomi.ho@oikeus.fi
www.oikeus.fi/hovioikeudet/ita-suomenhovioikeus/fi
Twitter: @ItaSuomenHO